

دوسده تکاپوی توسعه در ایران

نشست ششم:

عصر اسناد، سمت ادغام

(از کودتا تا شوک نفتی ۱۳۵۲-۱۳۳۲)

چهارشنبه ۱۷ بهمن ماه ۱۳۸۶

حوزه های موضوعی بررسی

● شرایط شناسی

○ بین المللی

○ ملی

● ساختارشناسی

○ جامعه

○ قدرت

● دست اندرکاران توسعه

● نوع مواجهه با توسعه

● روش شناسی

● عملکردشناسی

● نوع تعامل با جهان

● جمع بندی

شرايط شناسى

- بين الملى

- مى

شرایط بین المللی؛

□ پرچم های در احتراز

- مبارزه ملی
- نبرد آزادی بخش
- انقلاب

□ نقطه برآمد جنگ سرد

- رقابت همه جانبه
- حفظ هژمونی به هر قیمت
- تهدید اتمی

□ موقع جهان سوم

- حاکمیت های هم پیوند، سرکوب گر، آلوده و با سازمان عقب مانده
- اقتصاد تک پایه، زمین عامل ثروت و شکاف، اطراق فراملیتی ها
- وخامت توزیع، تنازع طبقاتی
- ظرفیت انقلاب

□ جان جهان

- تضاد خلق و امپریالیسم
- تضاد کار و سرمایه
- نبرد استبداد - آزادی

□ الگوهای پیش رو

- ملی
- انقلابی
- زمین، کار، برابری

□ رفرم علیه انقلاب

- دکترین رفرم
- چرا رفرم؟
- مقصود غایی رفرم

شرایط ملی؛

(۴۲-۵۲)

- 0 فضای پس از سرکوب
- 0 دره عمیق
- 0 تغییر فاز
- 0 شتاب وابستگی
- 0 شبه مدرنیسم تحمیلی
- 0 کمپرادوریسم
- 0 هم پیوندی با نفت
- 0 جنبش نو

(۳۹-۴۲)

- 0 گشایش دومبنایی
- 0 فضای نو
- 0 ایستادگی مقابل رفرم
- 0 تمکین به رفرم
- 0 سرکوب مجدد

(۳۲-۳۹)

- 0 سرکوب و تبعات
- 0 حکومت فرزند خوانده
- 0 جریان مجدد نفت
- 0 خط تثبیت
- 0 خط ادغام
- 0 نهضت پاسدار
- 0 انباشت اندیشه
- 0 ادبیات اعتراض

ساختارشناسی

• جامعه

• قدرت

ساختار جامعه؛

☐ آنتاگونیزم آشتی ناپذیر	☐ سیکل سازمان یافتگی - بی سازمانی
☐ دوران نو، سازمان های نو	☐ سرفصل آنتاگونیزم
☐ جنگ سنت - مدرنیسم	☐ جامعه روشنفکری گسترده تر
☐ تضاد شیوه های تولید	☐ دانشگاه زاینده
☐ تغییر بافت روستا	☐ روحانیت سیاسی شده
☐ توده کارگری	☐ بازار پایگاه مبارزه
☐ برتری شهرنشینی	☐ نسل نو دوران ساز
☐ گستردگی آموزش - ارتقاء سطح	☐ شکاف فاحش شهر - روستا
☐ دانش	☐ اقتصاد فلاحتی
☐ واکنش های بغض آلوده	☐ شکل بندی طبقاتی سنتی

ساختار قدرت؛

حاکمیتِ در پرتو و پیوند

مرکزیت شکل بسته

سه قوه در یک قوه

سازواره نظامی، پلیسی، امنیتی

دیوانسالاری روبه گسترش

نظام حزبی فانتزی

نظام رانت

پارلمان؛ فرودست مؤید

دست اندکاران توسعه؛

مشاوران – کارشناسان خارجی فرادست

شاه خود تصمیم – خود ابلاغ

فن سالاران – دیوان سالاران درون قدرت

کارشناسان داخلی فرودست

نوع مواجهه با توسعه؛

متن و مسیری برای

ادغام

تنظیم و تمکین

بقاء

نما

سه متن دورانی:

برنامه دوم عمرانی ۱۳۴۱-۱۳۳۴

برنامه سوم عمرانی ۱۳۴۶-۱۳۴۲

برنامه چهارم عمرانی ۱۳۵۱-۱۳۴۷

روش شناسی؛

□ تمکینی، زیراکسی، سفارشی (برنامه های دوم و سوم)

■ انطباق – الحاق

■ آغاز از توصیه

■ پاسخ به خواسته بیرونی

□ تشخیصی – تا حد امکان مستقل – (برنامه چهارم)

■ آغاز از وضع موجود

■ نیم نگاهی به درون

■ ترسیم چشم انداز

■ تعیین سمت

عملکرد شناسی؛

<u>برنامه سوم</u>	<u>برنامه دوم</u>	<u>برنامه چهارم</u>
الحاق به نظام جهانی	ظرفیت سازی برای پیوند	درکادر نظام جهانی
شیفت سرمایه	بوروکراسی رو به گسترش، سنگین و	رشد تولید
طبقه سازی	فاسد	تعادل منابع - مصارف
کمپرادوریسم	دستاورددزدایی نهضت ملی	بناگذاری صنعت سنگین
امواج مهاجرتی	وام دارشدن به خارج	ظرفیت های اشتغال
شهرگرایی	لگوی محدود و ناقص صنعتی	ادامه شبه مدرنیسم تحمیلی
شتاب روندشبه مدرنیسم تحمیلی	آغاز زیرطبقه سازی برای نظام جهانی	
تهاجم به سنت	رشد مصرف	
تفسیم زمین	شروع شبه مدرنیسم تحمیلی	
رشد امکانات	تنگناهای بر جامانده	
بهبود شاخص ها		

عملکرد عام؛

انطباق

ادغام

دولت محوری

شیفت سرمایه

طبقه متحد

لگوی مختلط

پیوند جدی تر با نفت

شهر محوری

اصلاحات روبنایی

رشد مصرف

مدیریت کال

بهبود شاخص ها

دولت خود الگو

نوع تعامل با جهان؛

- مسیر پذیری
- برنامه پذیری
- بهره از دانش برنامه ریزی خارجی
- اجاره منابع ملی
- ماموریت پذیری
- تعویض نفت با کالا و خدمات

جمع بندی؛

طراز عملکرد باییش نیازها

میزان توفیق اقدامات

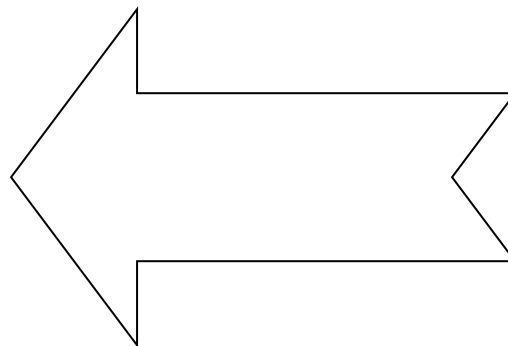
آثار اقدامات

ملاحظات تاریخی_ دورانی

طراز عملکرد با پیش نیازها؛

انطباق عمل با نیاز

فردی - طیفی
کلاسیک حداقلی
تجویزی بین المللی
ناموجود
منفعت دار درون حاکمیتی
موجود
بی تفاوتی
منتفی
نونهادهای برخی هم پیوند، برخی بومی
دولتی محدود

پیش نیازها

تمرکز اداری - تشکیلاتی
باور اصلاحی - توسعه ای
تئوری
ادبیات بسترساز
طیف های حامی
برنامه - چشم انداز
پذیرش اجتماعی
آموزش
نهاد
کادر

میزان توفیق اقدامات؛

تعبیه برخی نهادهای مادر

بهبود شاخص ها

نوسازی

■ دولت محور

■ اپید میک

■ غیرمشارکتی

تهاجم بر سنت

فقدان باور ملی

ماموریت پذیری

منحل در جهان

آثار اقدامات؛

زیست وابسته

خودتعریفی در پروژه

نفی ظرفیت های ملی

دره دولت - ملت

فشار بر اقشار سنتی

طبقه متوسط نفتی

بورژوازی هم پیوند

نونهادها

بهبودها

ملاحظات تاریخی – دورانی؛

اقداماتی عموماً از سر تمکین

به قصد انطباق – ادغام

کمتر بومی و خودباورانه

بی اعتنا به افکار عمومی

دولت محور

اساساً بی تفاوت به عنصر مشارکت

معطوف به بقاء یک طیف

تعهد آور – وابستگی آور